

δημοσία καὶ ἐνώπιον Ἀρχῆς, καὶ ἡ μόνη ἴσως ἐν ᾗ ἐξεφράσθην ἐπιτυχῶς καὶ μετὰ παύρησίας. . . .

Ἐντεῦθεν ἀναχωρήσαντες ὑπήγομεν εἰς Σολόδουρον (Solence)* διότι προὔτιθετο ὁ Ἀρχιμανδρίτης διερχόμενος καὶ αὐθις διὰ τῆς Γερμανίας νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἴδια διὰ τῆς Οὐγγαρίας ἢ τῆς Πολωνίας. Ἀληθῶς ἡ περιοδία αὕτη ἦτο λίαν ἐκταταμένη· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν δὲν ἐφοβείτο, ἐπειδὴ εἶλεπε καθ' ὁδὸν πληρούμενον μᾶλλον ἢ κενούμενον τὸ βαλάντιόν του· ἐγὼ δὲ πρὸς ἡμῶν ἐγκαρδίως, εἴτε πεζῇ εἴτε καὶ ἑφιππος νὰ περιηγῶμαι δι' ὅλης μου τῆς ζωῆς. Ἦτο ὁμως, φαίνεται, πεπρωμένον νὰ μὴ προβῶ περαιτέρω.

Ἀμα φθάσαντες ἐν Σολόδουρῳ ἐπισκέφθημεν πρῶτον τὸν κύριον πρέσβυν τῆς Γαλλίας. Κατ' αὐτοχίαν τοῦ ἀρχιμανδρίτου μου, ἦτο αὐτός ὁ μαρκίων Βονάκος (ε), χρηματίσας ποτὲ πρέσβυς καὶ παρὰ τῇ Πύλῃ, καὶ ἐνήμερος ἐπομένως τῶν ἀφορώντων τὸν Ἅγιον Τάφον. Εἰς τὴν ἐνὸς τετάρτου συνέντευξιν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου μετὰ τῆς ἐξοχότητος του δὲν παρευρέθη, ἐπειδὴ ὁ Κ. πρέσβυς ἐνόησε τὰ φραγκικά, καὶ ὠμίλει τὰ ἰταλικά τουλάχιστον ὅσον καὶ ἐγὼ. Ἐξερχόμενον τὸν Ἕλληνα μου ἠθέλησα ν' ἀκολουθήσω, ἀλλὰ μ' ἐκράτησαν· ἐφθάσεν ἤδη καὶ ἡ σειρά μου. Ἐπειδὴ δὲ διέδιδον ὅτι ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις, ὑπηγόμην, ὡς τοιοῦτος, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος. Μὲ ἠρώτησε λοιπὸν ὁ πρέσβυς ποῖος ἦμην, προτρέπων με νὰ μὴ τῷ κρύψω τὴν ἀλήθειαν· τοῦθ' ὅπερ καὶ ὑπεσχέθην ζητήσας προηγουμένως τὴν χάριν νὰ τῷ ἐκμυστηρευθῶ κατ' ἰδίαν· συγκατανεύσας δὲ μὲ ὠδήγησεν εἰς τὸ γραφεῖόν του, οὗτινος ἐκλείσας τὴν θύραν. Τότε πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του ἐτήρησα τὸν λόγον μου. Τοιοῦτον δὲ τὸν εὐπρέστησεν ἡ μικρὰ μου ἱστορία καὶ ἡ εὐλικρίνεια, μεθ' ἧς εἶδεν ὅτι τὴν διηγήθην, ὥστε λαβὼν με τῆς χειρὸς μὲ παρυσίασας πρὸς τὴν σύζυγόν του, ἐπαναλαβὼν ἐν συντόμῳ τὰ τοῦ πλάνητος βίου μου. Εὐμενοῦς ἐτυχον παρ' αὐτῇ ὑποδοχῆς· εἶπε δὲ, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ μ' ἀρῇσαι νὰ συνοδεύσω τὸν Γραικὸν ἐκεῖνον μοναχόν. Ἀπεφασίσθη ἐπομένως νὰ μείνω ἐν τῇ πρεσβείᾳ μέχρις οὗ εὐρεθῇ θέσις τις δι' ἐμέ. Τότε ἠθέλησα νὰ ὑπάγω καὶ ν' ἀποχαιρετίσω τὸν καλὸν μου Ἀρχιμανδρίτην, ἐλκύσαντα τὴν συμπάθειάν μου, ἀλλὰ δὲν μοι ἐπετράπη. Τῷ διακοινώθη δὲ μόνον ἡ κράτησις μου, καὶ μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας μοι ἔστειλε τὸ μικρόν μου κιβώτιον.

Α.

ROBERTO EMMET.

(Συνέχ. ἴδε φηλλὰδ. 233 — 248.)

—ooo—

Τότε ὁ Ῥοβέρτος ἔγραψε πρὸς τὸν Κύρραν, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ τὸν ἐξιλεώσῃ ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς του, ἀποδίδων μετὰ πολλῆς προθυμίας εἰς ἐαυτὸν πᾶν ἀτόπημα. Κατωτέρω θέλομεν ἰδεῖ ὅτι δὲν εἶπεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν· πρὸ παντός δὲ ζητεῖ ν' ἀποκρύψῃ ἀπὸ τὸν ὀργισμένον πατέρα τὴν ζωρότητα καὶ τὸ βάθος τοῦ πάθους τῆς θυγατρὸς· ἀποδίδει εἰς ἀρχαῖον δεσμὸν νεωτάτην καταγωγὴν, καὶ ἐπειδὴ ὁ οἶκτος ἐνούμενος τῷ θαυμασμῷ εἶναι ὁ μαγικήτερος ὅλων τῶν κινδύνων τῆς γυναικείας καρδίας, προφασίζεται ὅτι μόνον ὅτε τὸν εἶδε πάσχοντα, ἐπρόδωκεν ἡ νέα τὸ μυστήριον τῆς ἀγάπης τῆς.

She loved me for the dangers I had passed,
And I loved her, that she did pity them.

α Ὑπῆρξεν ἐποχή· λέγει ὁ κύριος Ῥιχάρδος Κύρραν, καθ' ἣν ἡ δημοσίευσίς τῶν ἐπιστολῶν ἐκεῖνων ἠθέληεν εἶσθαι δύσκολος· ἀλλ' ὁ καιρὸς ἐκεῖνος παρεῖλθε, διότι οἱ μόνον οἵτινες ἠθέλον λυπηθῇ, ὁ πατήρ καὶ ἡ κόρη, δὲν ζῶσι πλέον· ἐκεῖνος δὲ ὅστις ἐπέζησε, καὶ δημοσιεύει αὐτὰς ἀπὸ αἰσθημα καθήκοντος, εἶναι πεπεισμένος ὅτι δὲν ἰσχύουσι νὰ ἐλαττώσωσι τὴν ὑπὲρ τῆς μνήμης αὐτῶν ὑπόληψιν ἐκεῖνων οἵτινες τοὺς ἐγνώρισαν. »

« Ῥοβέρτος Ἐμμετ τῷ ἱππότη Ἰωάννῃ
Φίλποτ Κύρραν.

» Δὲν ἠλπίζον ὅτι ἐμελλες νὰ γείνης συνήγορός μου. Σὲ προσεκάλεσα δὲ διὰ τὰς προλαβούσας γνωστάς σχέσεις ἡμῶν, διότι ἄλλως θὰ ἐφαίνετο παράδοξον. Βεβαίως δὲν ἐπιθύμουν οὔτε νὰ σ' ἐπαινίδω, γνωρίζων ὅτι σὲ προσέβαλον καθ' ὑπερβολὴν, καὶ τόσῳ μάλιστα πολῷ, ὥστε ἡ ζωὴ μου δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐξαλείψῃ τὴν προσβολὴν ταύτην. Τοῦτο ἐπιθυμῶν προέτεινα εἰς τὸ ἰδιαίτερον συμβούλιον νὰ μὲ δικάσῃ ὡς ὁμολογούμενον ἐνοχόν, φθάνει μόνον νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τὴν ἀποσιώπῃσιν τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης. Ἀλλὰ καὶ ἐτι πλέον ἐπραξά· διεκνήρυξα ὅτι ἠθέλον ὑποστῇ τὴν καταδίκην μου χωρὶς νὰ προσφέρω λέξιν πρὸς ὑπεράσπισίν μου, ζητῶν εἰς ἀντάλλαγμα τὴν καταστροφὴν τῶν ἐγγράφων ἐκεῖνων. Ἡ πρόθεσις μου ἦτο νὰ ὁμολογήσω ἐμαυτὸν ἐνοχόν, νὰ προλάβω τὴν κατηγορίαν, καὶ νὰ ἀπομακρύνω πάντα λόγον δικαιολογούντα τὴν παρουσίαν τῶν ἐπιστολῶν.

» Ὅτι θέλω σοὶ διηγηθῇ, δὲν δύναται, τὸ ὁμολογῶ, νὰ μὲ δικαιολογήσῃ ἐνώπιόν σου. Ἀλλὰ μάθε ὅτι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπετάθην τὸ πρῶτον πρὸς τὴν θυγατέρα σου (when I first addressed your daughter), ἐνόμιζον ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἡ τύχη μου ἠθέλει ἀποφασισθῇ. Δὲν ἐπερίμενον, καὶ οὔτε ἐπεθύμουν, εἰς τὰς περιστάσεις εἰς ἃς εὐρισκόμην νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἀγάπην μου. ἠθέλον μόνον νὰ μάθω ἐὰν ἡ καρδίᾳ τῆς ἦτο ἐλευθέρᾳ, καὶ

(ε) Κατὰ τὴν ἐννεατῇ (1716—1734) ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμονὴν αὐτοῦ ὡς πρέσβευς τῆς Γαλλίας, μεγάλην ἰσχὺν ἐπέκτειτο ὁ Jean Louis d' Usson, marquis de Bonac.. Ὁ ἐπιστάθιος οὗτος διπλωμάτης καθώρθωσε τῷ 1719 καὶ τῷ παρεχωρήθη ἡ ἀδελφὴ ὅπως ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ μεγάλου θόλου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως γίνῃ ὑπὸ τῶν φραγκισκανῶν μοναχῶν, ἐπὶ συμφωνίᾳ ὅμως, ἵνα ἡ τοῦ θαλάμου τοῦ Τάφου τοῦ Σωτῆρος ἀπόκηται ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους. Σ. τοῦ Μ.

εάν ἦτο δυνατόν νὰ ἔχω διὰ τὸ μέλλον ἐλπίδα τινά. Ἀλλ' οὐδεμίαν τοιαύτην μοὶ ἔδωκε· μοὶ εἶπε μόνον ὅτι οὐδένα εἶχε δεσμόν· ὡς καὶ τῶντι ποτὲ δὲν μοὶ ἐφάνη ὅτι ἐπιθύμει νὰ σ' ἐγκαταλείψῃ. Εὐχναζόν λοιπόν εἰς τὴν οἰκίαν σου φρονῶν ὅτι ἐγὼ μόνον θὰ ἔχαζον ἢ θὰ ἐλυπούμην. Οὐδεμίαν πρόσδον ἀγάπης παρετήρησα εἰς αὐτήν, οὐδὲ μοὶ ἀπέδειξε ποτὲ ὅτι μὲ διέκρινε τῶν ἄλλων συνήθων γνωρίμων σας. Ὀλίγον καιρὸν μετέπειτα, ὑποπτευθεὶς ὅτι ἐγένοντό τινες ἀνακαλύψεις, ἔνεκα τῶν ὁποίων ἐπρεπε ν' ἀναχωρήσω ἐκ τῆς Ἰρλανδίας, ἦλθον πρὸς αὐτήν ὅπως διαλύσω πᾶν ὅ,τι μεταξὺ ἡμῶν ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ ὡς ὑποχρέωσις. Αὕτη ἡ ἰδίᾳ τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν, ἀπήτησε νὰ παύσω τὰς ἐπισκέψεις μου· ὡς ἔχων δὲ καὶ ἐγὼ αὐτὴν τὴν πρόθεσιν, τῇ ἐξήγησα τοὺς λόγους μου. Πρῶτον τότε, ὅτε μὲ εἶδε δυστυχῇ, παρετήρησα τὴν συγκίνησίν της, ὅτι ἡσθάνετό τι δι' ἐσέ, καὶ ὅτι ἦτο ἀργὰ ὅπως ὀπισθοδρομήσω. Μετὰ ταῦτα ἀνακαλύψας ὅτι οἱ φόβοι μου ἦσαν ἀβάσιμοι, δὲν ἀνεχώρησα. Εἰς ἅλα αὐτὰ ἔπαισα βεβαίως ἐγὼ, ἀλλὰ συνέτρεξε καὶ ἡ κακὴ ἐκείνη τύχη ἡ ἀείποτε καταδιώκουσά με. Εάν ἔγραψα πρὸς τὴν θυγατέρα σου μετὰ τὸ θλιβερὸν συμβάν, τοῦτο ἦτο νέα ἔλλειψις εὐπρεπείας (an additional breach of propriety) δι' ἣν μετεμελήθην ἐκ βάθους καρδίας· καὶ ὅμως τὸ ὁμολογᾶ μετὰ ἀπλότητος, τὸ σφάλμα τοῦτο ὅχι μόνον δὲν μοὶ φαίνεται τῆς αὐτῆς βαρύτητος, ἀλλὰ καὶ τὸ θεωρῶ ὡς ἀναπόφευκτον μετὰ τὰ προηγηθέντα· διότι, ἂν καὶ δὲν ἀξιῶ νὰ δικαιολογήσω τὴν παρελθούσαν διαγωγὴν μου, ἀφοῦ ὅμως ὑπῆρχέ τις συμπάθεια μεταξὺ ἡμῶν, (καὶ εἰλικρινεστέρᾳ οὐδέποτε ὑπῆρξεν), ἡσθάνομην ὅτι ἡ ἀβεβαιότης εἰς ἣν ἤθελον ἀφῆσει τὴν θυγατέρα σου περὶ τῆς τύχης μου, δὲν ἤθελεν οὔτε ἐξαφανίσει τὴν συμπάθειάν της, οὔτε ἐλαττώσει τὴν ἀγωνίαν της· καὶ θεωρῶν αὐτὴν ὡς σύντροφον τοῦ βίου μου, ἐὰν ἔζων, παρέδωκα πᾶσαν ἄλλην σκέψιν ὅπως ἀνακουρίσω τὴν ἀγωνίαν της. Ἐπροτίμων νὰ ἀπολαύω τῆς συμπάθειας τῆς θυγατρὸς σου καὶ εἰς τὰς ἐσχάτας τῆς Ἀμερικῆς, παρὰ νὰ ἔχω τὴν πρώτην θέσιν ἐνταῦθα ἄνευ αὐτῆς. Ἀγνοῶ ἐὰν διὰ τῆς ὁμολογίας ταύτης θέλω μετριάσει τὸ σφάλμα μου· ἀγνοῶ ἐὰν ἡ ἐπιτυχία ἤθελεν ἐξαλείψει τὴν μνήμην τῆς πράξεώς μου· ἀλλὰ καλῶς γινώσκω ὅτι εἰς τὴν παγετώδη χεῖρα τοῦ θανάτου ὑπὸ τὴν ὁποίαν καίμαι, καλὸν ἦτο νὰ μὴ προστεθῇ καὶ ἡ ψυχρότης τοῦ ἀρχαίου φίλου μου, καὶ νὰ μὴ ἐπαυξήσωσι τὰ βάσανα ὅχι ἐμοῦ, ἀλλ' ἐκείνων εἰς οὓς καταλείπω ὁδόνην καὶ θλίψιν.»

Εὐκόλον νὰ παρατηρήσῃ τις κατὰ πόσον τὸ πάθος ἄλλοιοι συνήθως τὸν χαρακτήρα· δυσκόλως ἀναγνωρίζομεν, βλέποντες τὴν περιώδυνον ταύτην δειλίαν καὶ τὴν ταπεινότητα τοῦ ὕψους, τὸν ἄνδρα ὃν θέλομεν ἰδεῖ μετ' ὀλίγον ὑπερηφάνως καὶ ἐντόνως ὑπερασπιζόμενον ἑαυτόν. Μετὰ μετριοφροσύνης δικαιολογεῖται, μετ' ἀξιοπρεπείας ἱκετεύει, καὶ τόση ἀπλότης, τοσαύτη ψυχικὴ τρυφερότης ἐ-

πρεπεῖν ἵσως νὰ συγκινήσῃ καὶ τὰς μᾶλλον ἀμειλίκτους καρδίας. Ἀλλ' ἡ τόσον εὐγενὴς καὶ τόσον κατανυκτικὴ αὕτη ἐπιστολὴ δὲν κατιόρθωσε νὰ ἐξλειώσῃ τὸν Κύρραν· εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι δὲν ἐπαυεῖδε τὸν Ῥοβέρτον, καὶ τὸ παραδοξώτερον οὐδεμίαν προσπάθειαν κατέβαλεν ἵνα σώσῃ τὴν ζωὴν του· διότι ἐὰν ἀπαπειράτο τοῦτο, ὁ υἱὸς του, πολὺ πρόθυμος νὰ δείξῃ εἰς τὸ κοινὸν πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ τιμήσῃ τὴν μνήμην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, θὰ ἐσπευδε νὰ τὸ δημοσιεύσῃ. Δικηγόρος ὢν ἐνός τῶν ἀποστατῶν, μετὰ προθυμίας ἐδράζε τὴν περίστασιν ἐκείνην, ὅπως κατακρίνῃ τὴν ἀποστασίαν με λόγους σκληροὺς καὶ περιφρονητικοὺς, καὶ ν' ἀποπλύνῃ ἑαυτὸν πάσης ὑπονοίας. Οἱ αὐστηρότερον ὁμιλοῦντες περὶ τῆς ἀτυχῆς ἐκείνης ἀποπείρας εἰσὶν ἀναμφισβήτως ὁ Κύρραν καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Γράτταν· ἐκ τούτου δὴλον ὅτι ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας, προτιμότερον εἶναι νὰ κρίνεται τις ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἢ ὑπὸ τῶν φίλων αὐτοῦ. Ἐκεῖνοι τοῦλάχιστον οὐδένα ἔχουσι φόβον βλέποντες τὴν ἀποτυχίαν προσβάλλουσαν τὴν προσωπικὴν αὐτῶν θέσιν· καὶ ἡ ἰδίᾳ μερὶς ἡ τοσοῦτον φροντίζουσα, ἵνα μείνῃ καχυρισμένη ἀπὸ τῶν νικηθέντων, ἤθελε παρασυρθῇ, ἔνεκα τῆς μεσαιᾶς θέσεώς της, ὅπως ταχθῇ ἐκ τῶν πρώτων περὶ τὸν νικητὴν. Εἶναι καὶ τοῦτο ἐν τῶν θλιβερῶν θεαμάτων ὅσα ἡ ἀνθρώπινος φύσις παρίστα ὁπόταν ἡ τύχη φανῇ ἐναντία.

Ἐν τοσοῦτῳ αἱ δίκαι ἐξηκαλούθουν ἐνώπιον τῶν στρατοδικείων καὶ αἱ εἰς θάνατον καταδίκαι διεδέχοντο ἀλλήλας ἀδιακόπως. Ἐκ τῶν ἀποστατῶν, τινὲς μὲν ἀπέθνον μετὰ καρτερίας μείνυντες μέχρι τέλους πιστοὶ εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτῶν, ἄλλοι δὲ ἀποθνήσκοντες ἐδείξαν αἰσθήματα μετανόας· καὶ ἄλλοι τέλος διεμαρτυρήθησαν περὶ τῆς ἀθωότητός των, ἀξιούντες ὅτι κατεδικάσθησαν διὰ γεγονότα τῶν ὁποίων οὐδὲ τὴν ἐλάχιστην ιδέαν εἶχον. Νέος τις, ἀξιοσεβάστου οἰκογενείας, τὸ ὄνομα Φήλιξ Ρούρκ, ἐκρεμάσθη ἀσπλάγχχνως ἐνώπιον τῆς αἰκίας τοῦ πατρὸς του· ἡ γενικὴ ὅμως προσοχὴ προσηλῶτο πρὸ παντός ἄλλου ἐπὶ τῆς δίκης τοῦ Ῥοβέρτου. Ἡ νεότης, αἱ ἀρεταί, τὸ ἔθος, ἡ κοινωνικὴ θέσις του, πάντα εἴλκυον πρὸς αὐτὸν τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν περιέργειαν. Αὐτὸς δὲ μὴ ἀμφισβᾶλλον διόλου περὶ τῆς περιμενούσης αὐτὸν τύχης, ἀνέμενε ταύτην μετὰ σταθερότητος, ὡς δύναται τις νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν ἀκολουθῶν πράξεων.

(*Ἐπεται συνέχεια.)

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

—000—

Ἀντιγράφον τὴν ἐν σελ. 210 στήλ. 2 τοῦ παρόντος φυλλαδίου σημειῶσαι τῆς βασιλίδος Μαρίας, ἔγραψα ὁρθῶς coronation ἀντὶ τοῦ ἐτραλιμένου coronation. Διορθωθῆτω πρὸς τούτους καὶ τὸ ἐν σελ. 213 στήλ. 2 «ἀνυπομονεστέρους» εἰς «ἀνυπομονωτέρους.»